Tampereen kaupunki

Lausunto

19.08.2025 TRE:3998/11.01.01/2025

Asia: VN/14961/2024

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU3)

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

Avovastaus

-

Liikenne

Avovastaus

Liikenne

Tampereen kaupunki korostaa liikenteen päästövähennystoimien merkitystä ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Kaupunki on investoinut raitiotiehen ja kehittää aktiivisesti kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. KAISU3-suunnitelmassa tulisi painottaa kaupunkiseutujen roolia liikenteen päästöjen vähentämisessä ja varmistaa valtion pitkäjänteinen tuki kestävän liikenteen investoinneille.

Erityisesti Tampereen kaupunki näkee tärkeänä valtion kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen tuen suurille kaupunkiseuduille ja tukimäärän määrän palauttamisen vähintään vuoden 2023 tasolle. Kuten luonnoksessa tuodaan esille, kävelyn ja pyöräilyn edistämisen suurimmat yhteiskuntataloudelliset hyödyt tulevat kansanterveyden parantamisesta. Suurilla kaupunkiseuduilla kävelyn ja pyöräilyn rooli liikennejärjestelmässä on erittäin tärkeä myös kaupunkien viihtyisyyden ja tehokkaan tilankäytön näkökulmasta.

Tampereen kaupunki näkee, että arkiliikunnan edistäminen kävelyä ja pyöräilyä tukemalla on tärkeää kaikissa ikä- ja sosioekonomisissa ryhmissä. Esimerkiksi työmatkaliikkumisessa tukien tulee kohdistua vahvemmin kestävään liikkumiseen henkilöautoilun sijaan. Tampere kannattaa myös sosiaalisen ilmastorahaston hyödyntämisen selvittämistä kävelyn ja pyöräilyn tukemisessa osana tukikokoisuutta ja liikkumisköyhyyden ehkäisykeinona.

Tampereen kaupunki näkee, että liikenteen politiikkatoimien yhteiskuntataloudellisten vaikutusten arviointia tulee kokonaisuudessaan kehittää ja parantaa näin päätösten arviointia ja läpinäkyvyyttä eri näkökulmista. Lisäksi on tärkeää huomioida kaupunkiseutujen erityistarpeet liikenteen sähköistämisessä ja liikkumisen palveluiden digitalisaatiossa.

Maatalous

Avovastaus

-

Rakennusten erillislämmitys

Avovastaus

Rakennusten erillislämmitys

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että vietäessä käytäntöön jo asetettua periaatepäätöstä fossiilisesta lämmitysöljystä luopumisesta valtion ohjaus asiassa pysyy pitkäjänteisenä, ja että tämän tavoitteen toteutuksessa huolehditaan myös haavoittuvassa asemassa olevien kuntalaisten taloudellisista ja muista edellytyksistä toimia tavoitteiden suuntaisesti. Näin jäljellä olevaa fossiilisen lämmitysöljyn käyttöä saadaan tehokkaasti korvattua kestävämmillä ratkaisuilla.

Työkoneet

Avovastaus

Työkoneet

Tampereen kaupunki korostaa työkoneiden päästöjen vähentämisen potentiaalia erityisesti kaupunkien infrarakentamisessa ja kunnossapidossa. Kaupunki liittyi maaliskuussa 2025 päästöttömien työmaiden green deal -sitoumukseen ja on sitoutunut vähentämään työmailla syntyviä päästöjä julkisten hankintojen kautta. KAISU3-suunnitelmassa tulisi tukea kuntien siirtymistä vähäpäästöisiin ja päästöttömiin työkoneisiin rahoituksen, hankintaohjeistuksen ja osaamisen kehittämisen keinoin. Valtakunnalliset tavoitteet tulisi sovittaa yhteen kuntien investointisuunnitelmien ja kaluston uusimissyklien kanssa.

Jätehuolto

Avovastaus

-

F-kaasut

Avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

Avovastaus

-

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Avovastaus

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että KAISU3 tunnistaa kuntien keskeisen roolin ilmastopolitiikan toimeenpanossa. Tampereella on oma hiilineutraaliustavoite vuodelle 2030 ja laaja ilmasto-ohjelma, joka sisältää energiatehokkuustoimia, kiertotaloutta ja ilmastokasvatusta. Suunnitelmassa tulisi varmistaa riittävä rahoitus, osaaminen ja tietopohja kuntien ilmastotyön tueksi.

Kulutuksen hiilijalanjälki

Avovastaus

Kulutuksen hiilijalanjälki

Tampereen kaupunki näkee kulutuksen hiilijalanjäljen vähentämisen olennaisena osana ilmastotyötä. Kaupunki edistää kestävää kulutusta ruokapalveluissa, rakentamisessa ja tapahtumatuotannossa. KAISU3:ssa tulisi esittää konkreettisia toimia kulutuksen ohjaamiseksi, kuten kansallisia kampanjoita, hiilijalanjälkitietojen saatavuuden parantamista ja kuluttajakäyttäytymisen muutoksen tukemista. Kuntien rooli kulutuksen ohjaamisessa tulisi tunnistaa erityisesti julkisten palveluiden ja viestinnän kautta. Mahdollisia kansallisia tavoitetasoja kulutuksen päästöille tulisi selvittää

Julkiset hankinnat

Avovastaus

Julkiset hankinnat

Tampereen kaupunki pitää julkisia hankintoja keskeisenä keinona päästöjen vähentämisessä. Kaupunki pyrkii sisällyttämään ilmasto- ja muita ekologisen kestävyyden kriteerejä kaikkiin merkittäviin hankintoihin. KAISU3-suunnitelmassa tulisi vahvistaa valtakunnallista ohjausta ja tukea kunnille, jotta ilmastokriteerit saadaan systemaattisesti osaksi hankintaprosesseja. Lisäksi tarvitaan

valtakunnallisia, kaikille avoimia ja maksuttomia työkaluja, neuvontaa ja koulutusta, jotka tukevat kuntia ilmastoviisaissa hankinnoissa.

Muut poikkisektorit

Avovastaus

-

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Avovastaus

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että KAISU3-suunnitelmassa arvioidaan toimenpiteiden kokonaisvaikutuksia kattavasti. Ilmastonmuutoksen hillinnän kehittämisen kytkökset luonnonvarojen kestävään käyttöön etenkin kaivannaisten ja biogeenisen materiaalin hyödyntämisen osalta vaativat erityistä huomiota, jotta hillinnän varjolla ei aiheuteta suurempaa haittaa kuin hyötyjä on saavutettavissa. Lisääntyneiden hakkuiden vaikutus hiilinielujen lisäksi metsien monimuotoisuuteen olisi tuotava vaikutusten arvioinnissa esille. Ympäristövaikutusten osalta suunnitelman tulee edistää luonnon monimuotoisuutta ja vähentää haitallisia päästöjä. Talousvaikutusten osalta on tärkeää huomioida toimenpiteiden kustannustehokkuus ja mahdollisuudet vihreän kasvun edistämiseen. Sosiaaliset vaikutukset, kuten oikeudenmukainen siirtymä ja kansalaisten osallistumismahdollisuudet, tulee sisällyttää suunnitelman arviointikehikkoon.

Muita huomioita

Avovastaus

Suunnitelman vaikutusarviot ja KEITO-skenaariot

Tampereen kaupunki korostaa, että suunnitelman vaikutusarvioiden tulee huomioida kaupunkien erityispiirteet. KEITO-hankkeen skenaariot eivät huomioi hallitusohjelman linjauksia, joten niiden käyttö suunnitelman perustana edellyttää kriittistä tarkastelua. Kaupunki ehdottaa, että paikalliset vaikutusarviot ja skenaariot otetaan huomioon suunnitelman jatkokehityksessä.

Rahoitus ja resurssit

Kuntien ilmastotyön onnistuminen edellyttää riittävää, pitkäjänteistä ja ennakoitavaa valtion rahoitusta. Tampereen kaupunki ehdottaa, että KAISU3-suunnitelmassa esitetään selkeä rahoituspolku kunnille ja kuntalaisille, jotta toimenpiteet voidaan toteuttaa suunnitellusti ja vaikuttavasti.

Naulo Katri
Tampereen kaupunki - Apulaispormestari Ilkka Porttikivi,
Kaupunkiympäristön palvelualue